

Coğrafi Veri ve Metaveri Paylaşım Platformu

Akın Kısa*

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü, Coğrafi Bilgi Dairesi, 06530, Ankara.

Özet

Kurum ve kuruluşlar ülkelerinin ekonomik ve sosyal açıdan gelişimine katkı sağlamak ve ulusal kalkınma planlarındaki hedeflere ulaşmak amacı ile çeşitli eylem ve programlar hazırlamaktadırlar. Bu aşamada ülke genelinde mekansal stratejik planlar, ulaşım master planları, çevre düzeni planları, afet eylem planları vb. planların da çalışmaları yapılmaktadır. Tüm bu çalışmaların yapılabilmesi amacı ile ilgili kurum ve kuruluşların verilerine ihtiyaç duyulmaktadır Ulusal coğrafi bilgi sistemleri kapsamında hazırlanacak tüm coğrafi veri temaları belirli bir standart dahilinde paylaşılması gerekmektedir. Görev kapsamında bulunmak ve ulusal seviyede coğrafi verilerin paylaşımını gerçekleştirmek amacı ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü bünyesinde "atlas" ve "geoportal" uygulamaları geliştirilmiştir. Servis mimarisi ile çalışan ve açık kaynak kod ile geliştirilen "atlas" uygulaması Çevre ve Şehircilik Bakanlığı coğrafi verilerini servis etmek ve son kullanıcıya bürokrasiye takılmadan bu verilere ulaşmayı sağlamak üzere hazırlanmıştır.

Anahtar Sözcükler

Coğrafi Veri Servisi Havuzu, Gerçek (True) Ortofoto, WMS/WMTS, www.atlas.gov.tr, https://metaveri.geoportal.gov.tr/

Abstract

Institutions and organizations to contribute to the development of the country in terms of economic and social objectives and achieve the objectives of national development plans and programs with a variety of actions in prepare. At this stage the country-wide strategic spatial plans, transportation master plan, environmental plan, emergency action plans, and so on. The work is done in the background. All institutions can be made about the purpose of these studies is a need for data organization and all geographic data themes will be prepared under the National geographical information systems should be shared within a certain standard. and realize the sharing of geographic data available at the national level under the Ministry of Environment and Urban Planning tasks with the aim of Geographic Information Systems Directorate General within the "Atlas" and "Geoportal" applications have been developed. Service-oriented architecture and open source code developed by working with "atlas" application to the Ministry of Environment and Urbanization geographic data and services is designed to provide access to this data without being attached to the end user bureaucracy..

Keywords

Geographic Data Service Pool, True Orthophoto, WMS/WMTS, www.atlas.gov.tr, https://metaveri.geoportal.gov.tr/

Ulusal ölçekte üretilen tüm coğrafi veriler için hem metaveri üretimi hem de coğrafi veri servislerinin hazırlanması önemli bir çalışmadır. Mükerrerliğin önlenmesi ve kamu hizmetlerinin zamanında ve kolaylıkla yapılmasını sağlar. Teknolojilerin gelişmesi ve yoğun kullanımı oranında kurum ve kuruluşlar ile yerel yönetimlerin coğrafi veri toplama çalışmaları gittikçe artış göstermektedir. Coğrafi veri miktarının artışı ile birlikte, sürdürülebilir gelişme için, doğru ve kaliteli bilgiye doğru zamanda erişme gereksinimi de artmaktadır.

Farklı kaynaklardan elde edilen coğrafi verilerin birlikte çalışılabilirliği, coğrafi verilerin entegrasyonu ve analizi önemli bir ihtiyaç haline gelmiştir. Özellikle istenen özellikteki verilere anlık erişimin sağlanması ve kaynakların paylaşımı ile ortak işlem süreçlerinin iyileştirilmesi temel ihtiyaçların başında gelmektedir. Coğrafi verilerin zaman ve mekandan bağımsız bir şekilde erişilebilirliğinin sağlanması, yatırım ortamının da iyileştirilmesi süreçlerinde önemli bir faktör olarak yer almaktadır. Özellikle farklı kurum ve kuruluşların ürettikleri verilere erişim sağlayarak coğrafi analiz ve görselleştirme sayesinde iş süreçlerindeki verimliliğin artması da sağlanmaktadır.

Tüm bu gelişmelerin gerçekleştiği dönemde kamunun oluşturduğu coğrafi verilere tek bir noktadan, bedelsiz erişim imkanının sağlanması en önemli çalışma haline gelmiştir. Coğrafi veri kullanıcıları tek bir kaynaktan alacakları bu verilerin sürekliliğine, doğruluğuna, kalitesine, güvenilirliğine ve

* Sorumlu Yazar E-posta: akin.kisa@csb.gov.tr (Akın Kısa)

güncelliğine bakarak çeşitli kararları alma imkanı bulacaklardır. Özellikle çevrimiçi erişim kontrolleri (kamu-net) ile sunulacak ve gizlilik ilkeleri korunacak yapıların kullanılması tercih edilecektir.

Bu çalışmada Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü (CBSGM) bünyesinde oluşturulan ATLAS ve METAVERİ EDİTÖRÜ uygulama çalışmaları hakkında bilgi aktarılacaktır. Coğrafi veri ve metaveri üretimi ve internet üzerinden herhangi bir uygulama yazılımına gerek duyulmadan paylaşımı için gerekli altyapı CBSGM bünyesinde hazırlanmıştır. Özellikle kamu kurumları tarafından üretilen ve ihtiyaç duyulan coğrafi verilerin, elektronik ağ servisleri yoluyla, tek bir merkeze bağlanması ile oluşturulacak coğrafi veri servis havuzunun hem vatandaş, hem akademik araştırmacılar ve bilim insanları, hem proje yapan özel sektör hem de kamu tarafından aktif kullanılması ile verilerin etkin paylaşımı sağlanacaktır. Kurumlar coğrafi verilerini bu web sayfası ile güvenli bir şekilde paylaşarak diğer kurumların aktif kullanmalarını sağlayacaktır. Bu uygulamayı kullanacak olan özel sektör ve vatandaş da hem etkin bir kamu hizmetinden faydalanacak hem de zaman ve maliyet tasarrufu sağlayarak yeni veriler üretmek için geri bildirim sağlayacaktır. Veriyi üreten kurumun sürekli olarak güncel tutacağı sistem sayesinde bir "otokontrol" sağlanarak mükerrer veri üretiminin önüne geçilecek ve hatalı, eksik olan verilerin de güvenilir hale getirilmesi sağlanacaktır. Coğrafi verilere ve veri servislerine ait metaverilerin de güncel tutulduğu sistem sayesinde coğrafi veri arama ve bulma faaliyetleri de bulunacaktır. Metaveri editörü ile girilen metaveriler sorgulanacak, ihtiyaç duyulan veri ya da veri servislerine de bu sayede kolaylıkla erişim sağlanacaktır.